

EL LLENGUATGE

Sense
gràcia

És poc probable que cap bon coneixedor del català incorri en l'ús del substantiu »garbo» —tanmateix força introduït en le llenguatge col·loquial—, car, d'una banda, la seva terminació ja li lleva moltes possibilitats d'ésser considerat com una forma catalana i, de l'altra, l'ús que n'ha arribat a fer la literatura de pandereta ens el fa aparèixer com un mot encara més distant. I semblantment podríem dir de l'adjectiu »garbós», que no és altra cosa que l'adaptació de l'adjectiu del castellà derivat directament de »garbo». En canvi, aquesta mateixa procedència pot passar fàcilment desapercibuda en el mot de formació parasintètica «desgarbat» —format amb un prefix i un sufix— i, així, apareix algun cop en els nostres textos: tot recentment l'hem sorprès en la bonhomiosa descripció que un il·lustre escriptor feia d'un col·lega, no menys il·lustre. I, malgrat que »desgarbat» és generalment considerat com un castellanisme inacceptable, qui sap si algú es veuria amb cor de defensar-lo.

Tots els diccionaris de barbarismes convenen a incloure en el seu articulat la forma «desgarbat»; per a substituir la qual proposen, entre els uns i els altres, una bona tirallonga d'adjectius: *desairós*, *desmanegat*, *malgirbat*, *malforjat*, *malairós*, i fins i tot la forma adverbial *pengim-penjam* (utilitzable, per tant, en frases verbals). Els diccionaris d'equivalències proposen, és clar, les mateixes formes, amb alguna de suplementària com *desfargalat*, *malfaxat*, *malfargat*, *desgairat* i *malgarbat*. I no cal dir que el Diccionari Fabra i els altres diccionaris amb propòsit normatiu prescindeixen de »desgarbat». Tanmateix, no deixa de cridar l'atenció la forma *malgarbat* que, com hem dit, proposa un dels nostres diccionaris d'equivalències, concretament el de Francesc de B. Moll, car són nombrosos els mots de significació negativa que presenten una doble forma, amb els prefixos *mal* i *des*, de valor idèntic, com les formes ja citades *malgirós* i *desairós*. Segons l'Alcover-Moll, i tal com s'endevina fàcilment, *malgarbat* prové de *garba*, a través del participi *garbat*, però no diu que la mateixa forma hagi originat «desgarbat». I tot i que recull un exemple de l'ús d'aquest mot (del periòdic mallorquí »La Ignorància»), no en justifica l'origen, amb què sembla que és preferible de prescindir-ne decididament.